

частини населення пішим порядком.

Проведення евакуації забезпечується шляхом: 1) утворення регіональних місцевих та об'єктових органів з евакуації; 2) планування евакуації; 3) визначення безпечних районів, придатних для розміщення евакуйованого населення та майна; 4) організації оповіщення керівників суб'єкту господарювання і населення про початок евакуації; 5) організація управління евакуацією; 6) життєзабезпечення евакуйованого населення в місцях їх безпечного розміщення; 7) навчання населення діям під час проведення евакуації.

Основним документом, який визначає обсяг, зміст, термін проведення евакуації населення є план ЦЗ (цивільного захисту) з розділом про захист населення. На основі плану евакуації у містах, районах, підприємствах, організаціях і навчальних закладах створюються евакуаційні комісії, а у сільській місцевості – евакоприймальні комісії.

Міські евакуаційні комісії створюють збірні евакуаційні пункти (ЗЕП). Кожному ЗЕП присвоюється реєстраційний номер. Розміщуються ЗЕП у громадських будівлях – школах, будинках культури та ін. Пункти збирають населення, проводять його реєстрацію, організовують посадку людей на транспорт або формують піші колони і відправляють їх у заміську зону.

Евакуація проводиться за особливим розпорядженням управління з питань ЦЗ відповідного рівня (області, міста, районів міста). Про початок евакуації населення повідомляють на підприємствах, державних установах, у навчальних закладах, а також через радіотрансляційну мережу і місцеве телебачення.

Для піших евакуйованих, якщо райони їх розміщення далеко, можуть організовуватися проміжні пункти евакуації (ППЕ). Їх влаштовують за межами небезпечних зон, у населених пунктах поблизу доріг. По можливості евакуйовані пересаджуються на транспорт.

Після прибуття евакуйованих у місця розселення евакуйоване населення повинно суворо дотримуватися розпоряджень місцевої адміністрації, органів ЦЗ. Його залучають до роботи у сільському господарстві, на лісгосподарському виробництві, на місцевих підприємствах і підприємствах, вивезених із небезпечної зони, які продовжують роботу.

Власне таким чином і відбуваються будь-які евакуаційні заходи на території України. Також варто зазначити, що всі вищезазначені ланки даного процесу регламентуються законодавством України на найвищому рівні.

Список використаної літератури

1. Барановська Н. П. Чорнобильська катастрофа // Енциклопедія історії України: у 10 т. / редкол. : В. А. Смолій (голова) та ін.; Інститут історії України НАН України. – К.: Наук. думка, 2013. – т. 10: Т – Я. – с. 563. – 784 с.: іл. – ISBN 978 – 966 – 00 – 1359 – 9.
2. Закон України Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403 – VI (в редакції від 12.05.2017).
3. Михайлюк В. О., Халмуратов Б. Д. Цивільна безпека: Навчальний посібник. – Київ: «Центр учбової літератури», 2008. – 158 с.

ПОЖЕЖІ НА ВИРОБНИЦТВІ ТА ЇХ НАСЛІДКИ

*Крайсвітній С. М.
м. Полтава*

Анотація. У статті наведено аналіз стану пожеж, вибухів в Україні по областях та різним галузям виробництва.

Ключові слова: пожежі, вибухи, збитки, охорона праці.

Дослідження, які наведені в статті, відносяться до галузі охорони праці. Забезпечення пожежної безпеки – важливий напрямок щодо охорони життя та здоров'я людей, національного багатства і навколишнього середовища. Аналіз пожеж та вибухів в різних галузях промисловості показує, що незважаючи на різноманітність технологічних схем, обладнання і самих технологічних процесів, характер їхньої небезпеки в багатьох аспектах схожий.

Проведення аналізу виникнення пожеж і вибухів на території України по різних галузям виробництва та визначення пріоритетних проблем щодо профілактики пожеж, являється актуальним.

Наведені в статті дані свідчать, що на території України існує проблема, пов'язана з виникненням пожеж, вибухів на підприємствах в містах та сільській місцевості, які призводять до значних матеріальних збитків і загибелі людей.

Проведення аналізу найбільш пожежонебезпечних галузей і виробничих процесів дозволить виявити напрямки роботи для попередження пожеж на виробництві та збереження матеріальних цінностей.

Метою роботи є проведення статистичного аналізу стану пожеж і вибухів в Україні по областях та різним галузям виробництва [1].

Статистика свідчить, що при зростанні чисельності населення на 1%, кількість пожеж збільшується приблизно на 5%, а збитки від них зростають на 10%.

За роки незалежності, за даними статистики, кількість пожеж збільшилась на 41,3%, людей, загиблих унаслідок пожеж зменшилось на 12,2%, травмованих на пожежах на 5,9%, прямі матеріальні збитки збільшились на 37,7%, на 0,5% збільшилась кількість знищеної та пошкодженої техніки.

Домінуючими причинами, які пов'язані з виникненням пожеж і вибухів за даними МНС є необережне поводження з вогнем – 35,7%, у тому числі необережність при курінні – 20,4%; підпали – 23,8%; порушення правил експлуатації печей – 8,4%. В теперішній час на підприємствах України найбільша кількість пожеж відбувається за рахунок порушення правил експлуатації електрообладнання – 35%; несправності технологічного обладнання, порушення технологічного процесу виробництва – 24% від їх загальної кількості [2].

Щоденні економічні втрати від пожеж становлять 6 млн. 327 тис. грн.

Значне зниження кількості пожеж у 2019 році зареєстровано в таких регіонах України, як Рівненська область – на -0,4%, Закарпатська – на -1,2%, Миколаївська – на -4,5%. Проте, в деяких регіонах спостерігається збільшення кількості пожеж і вибухів, зокрема, у Донецькій області – на 84,1%, Дніпропетровській – на 68,9%, Миколаївській – на 67,9%, Харківській – на 66,7%, Сумській – на 64,9%, Луганській – на 64,3%, Кіровоградській – на 64,2%.

В деяких регіонах спостерігається збільшення питомої ваги пожеж в сільській місцевості, який перевищує середньодержавний показник більш, як на 35,9%, зокрема, у Рівненській області, Київській, Волинській, Чернівецькій, Хмельницькій, Житомирській, Вінницькій, Чернігівській, Івано-Франківській,

Тернопільській, Закарпатській, Полтавській, Львівській, Черкаській, Запорізькій. [3].

В теперішній час загальна кількість пожеж і вибухів у сільській місцевості України становить 22317. Спостерігається збільшення прямих матеріальних збитків від пожеж у сільській місцевості – на 12,6%, побічних – на 34,6%. Значне перевищення показника загиблих внаслідок пожеж і вибухів у сільській місцевості на 100 тис. сільського населення в Україні, який більше 10, спостерігається в таких регіонах України, як Запорізька область – на 20,2%, Луганська – на 18,3%, Донецька – на 17,1%, Дніпропетровська – на 15,9%, Київська – на 15,5%, Чернігівська – на 14,9%, Полтавська – на 12,7%, Житомирська та Сумська на 12,4%, Харківська на 11%,

Херсонська та Черкаська на 10,6% і Одеська -10,4%.

Найбільша кількість пожеж та вибухів на виробництвах України зареєстровано у вугільній промисловості та в агропромисловому комплексі[4].

Особлива увага приділяється також пожежам і вибухам, які виникли на підприємствах, в організаціях та закладах. Аналіз пожеж на об'єктах різних форм власності, профілактику пожеж на яких здійснює державний пожежний нагляд, показує, що на підприємствах, в організаціях, закладах кількість пожеж в 2019 р., у порівнянні з 2018 р., збільшилась на 10,4%. Внаслідок пожеж на підприємствах в організаціях, закладах загинуло 57 людей (2,0% від загальної кількості загиблих унаслідок пожеж), що на 12 людей менше ніж у 2018 році (-17,4%).

Прямі збитки від пожеж на цих об'єктах в 2019 році збільшились у 2,1 рази, що відповідає 41,7% від загальної суми прямих збитків. Також спостерігається збільшення побічних збитків на 79,9%, що складає 25,3% від загальної суми побічних збитків. На одну пожежу на об'єктах, профілактику на яких здійснює державний пожежний нагляд, припадає 127,4 тис. грн. прямих збитків, в той час як середній показник на одну пожежу по всіх об'єктах складає 10,7 тис. грн., тобто менший у 12 разів. За результатами аналізу стану пожежної безпеки України, у 2019 р. в Одеській, Рівненській, Донецькій, Миколаївській, Житомирській, Харківській, Закарпатській, Волинській областях на об'єктах, профілактику на яких здійснює державний пожежний нагляд, зафіксовано як збільшення кількості пожеж, так і перевищення середнього значення в державі питомої ваги від загальної кількості пожеж. [3].

Відсоток кількості пожеж на підприємствах, в організаціях, закладах від 2001 року зменшився майже в 3,8 рази. Розглянемо динаміку відносної кількості пожеж на об'єктах, профілактику на яких здійснює державний пожежний нагляд за 2001-2019 роки. Матеріальні втрати, загиблі внаслідок пожеж на об'єктах за абсолютним показником спостерігаються на об'єктах приватної власності, які зареєстровано в Донецькій (199), Харківській (90), Луганській (82) та Одеській (60) областях. Унаслідок пожеж на сільськогосподарських об'єктах у 2019 р. загинуло 5 людей (у 2018 році – 6 людей). Збільшення кількості пожеж на сільськогосподарських об'єктах зареєстровано в 7 областях України. Найбільший відсоток пожеж на об'єктах сільськогосподарського призначення відмічається в Полтавській (1,0% від їх загальної кількості по області), Волинській (0,7%) та Черкаській (0,6%) областях. Середній показник в Україні – 0,2%. Серед усіх регіонів України в 2019 році тільки у Львівській області на об'єктах сільськогосподарського призначення пожеж не виникало.

Пожежна профілактика – це основний комплекс заходів у системі запобігання пожежам, до виконання яких повинні безпосередньо залучатися як державні органи пожежного нагляду, так і керівники всіх рівнів. Також заходи пожежної профілактики повинні здійснювати пожежні служби господарств, інженери з охорони праці та безпосередні керівники робіт.

Таким чином, пожежі не тільки завдають багато горя і страждань дорослим та дітям, їх рідним та близьким, призводять до загибелі людей, а й безпосередньо впливають на економіку країни, бо трагедії зливаються в чималі суспільні втрати, негативно позначаються на рівні життя народу.

Список використаної літератури

1. Шебеко Ю. Н. Оценка риска пожара в производственных зданиях и сооружениях / Ю. Н. Шебеко, Д. М. Гордиенко, А. Е. Дроздов, Д. С. Кириллов, Ю. И. Дешевых, А. Н. Гилетич // Пожарная безопасность. 2010. №4 С. 46–47.
2. Шайтан В. Працювати, не порушуючи технологічного процесу і правил безпеки, економічно вигідніше та психологічно комфортніше / В. Шайтан // Охорона праці. 2010. № 8. С. 9–11.